

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, 01104 Vilnius,
mob. tel. +370 600 38904, el. p. rastine@tm.lt, <https://tm.lrv.lt>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos
ir darbo ministerijai

Į 2025-09-03 Nr. STAP-647 (13.1 E-51)

DĖL NUOMONĖS DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS UŽIMTUMO ĮSTATYME NUSTATYTŲ AUKŠTĄ PRIDĖTINĘ VERTĘ KURIANČIŲ KVALIFIKACIJŲ IR KOMPETENCIJŲ ĮGIJIMO BEI PARAMOS VERSLUI KURTI PRIEMONIŲ TEISINIO REGULIAVIMO POVEIKIO *EX POST* VERTINIMO ATASKAITOS PROJEKTO

Susipažinę su Lietuvos Respublikos užimtumo įstatyme nustatytą aukštą pridėtinę vertę kuriančių kvalifikacijų ir kompetencijų įgijimo bei paramos verslui kurti priemonių teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimo ataskaitos projektu¹ (toliau – ataskaitos projektas), teikiame nuomonę.

1. *Dėl ex post vertinimo proceso organizavimo tvarkos laikymosi*

1.1. Pagal Galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimo metodikos² (toliau – Metodika) 27-29 punktus, ne vėliau kaip likus šešioms mėnesiams iki vertinimo laikotarpio pabaigos paskiriami už *ex post* vertinimą atsakingi asmenys, kurie, įvertinę poreikį bei išteklius, gali teikti siūlymą ministro sprendimu sudaryti *ex post* vertinimo darbo grupę. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 1, 12, 16, 20, 22, 24, 28, 29, 30, 31, 36, 37, 38, 39¹, 40, 44, 46, 47, 48, 48¹ straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 39², 39³ ir 48² straipsniais įstatymo³ (toliau – Įstatymas) 26 straipsnyje pateikta peržiūros nuostata, teisinio reguliavimo vertinimo laikotarpis baigėsi 2025 m. birželio 30 d., taigi atsakingi asmenys turėjo būti paskirti iki 2024 m. gruodžio 31 d. Darbo grupė, atsakinga už *ex post* vertinimą, buvo sudaryta

¹ [Lietuvos Respublikos užimtumo įstatyme nustatytą aukštą pridėtinę vertę kuriančių kvalifikacijų ir kompetencijų įgijimo ir paramos verslui kurti priemonių *ex post* vertinimo ataskaitos projektas.](#)

² [Galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. gegužės 5 d. nutarimu Nr. 308 „Dėl Galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimo metodikos ir ataskaitos formos patvirtinimo“.](#)

³ [Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo Nr. XII-2470 1, 12, 16, 20, 22, 24, 28, 29, 30, 31, 36, 37, 38, 39¹, 40, 44, 46, 47, 48, 48¹ straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 39², 39³ ir 48² straipsniais įstatymas.](#)

2024 m. rugsėjo 2 d. įsakymu⁴. Šis įsakymas pakeistas 2024 m. lapkričio 8 d.⁵, paskiriant Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atstovę, atsakingą už *ex post* vertinimo atlikimą. Taigi, už *ex post* vertinimą atsakingi asmenys paskirti laikantis Metodikoje numatyto termino. Vis dėlto pažymėtina, kad darbo grupė sudaryta anksčiau, nei paskirti atsakingi asmenys, todėl formaliai nukrypta nuo Metodikos 27–29 punktuose numatytos sekos. Šis procedūrinis nukrypimas, kiek matyti, esminės įtakos *ex post* vertinimo atlikimui neturėjo, tačiau ateityje siūlytina laikytis Metodikoje nustatyto eiliškumo ir šiuos žingsnius aiškiai fiksuoti pasirengimo dokumentuose.

1.2. Pagal Metodikos 34 punktą *ex post* vertinimo plano projektas turi būti paskelbtas viešai Teisės aktų informacinėje sistemoje (toliau – TAIS) ir *ex post* vertinimą atliekančios ministerijos interneto svetainėje ne vėliau kaip likus 25 darbo dienoms iki teisinio reguliavimo vertinimo laikotarpio pabaigos. *Ex post* vertinimo plano projektas paskelbtas TAIS 2024 m. gruodžio 2 d.⁶, t. y. likus beveik šešiams mėnesiams iki teisinio reguliavimo vertinimo pabaigos, taigi laikantis Metodikoje numatyto termino. Tačiau, patikrinus viešai prieinamą informaciją Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos interneto svetainėje, taip pat kitose visuomenės informavimo priemonėse nepavyko rasti įrašo apie plano projekto paskelbimą, todėl negalime patvirtinti Metodikos 34 punkto nuostatos įgyvendinimo, kiek tai susiję su reikalavimu *ex post* vertinimo planą skelbti *ex post* vertinimą atliekančios ministerijos svetainėje, taip pat Metodikos 55 punkto rekomendacijos kitomis pasirinktomis priemonėmis skelbti *ex post* vertinimo plano projektą (aktuali ir *ex post* vertinimo planui ir ataskaitos projektui). Pažymime, kad didesnė *ex post* vertinimo dokumentų sklaida padeda užtikrinti, jog kuo daugiau asmenų turėtų galimybę su juo susipažinti ir pateikti pastabas bei siūlymus, kas galėtų prisidėti prie *ex post* vertinimo išsamumo, todėl ateityje siūlome kiek galima proaktyviau skelbti informaciją apie planuojamus atlikti ar atliekamus *ex post* vertinimus, t. y. ne tik TAIS, bet ir *ex post* vertinimą atliekančios ministerijos interneto svetainėje, bei kitomis visuomenės informavimo priemonėmis.

1.3. Pagal Metodikos 36 punktą, *ex post* vertinimo planas patvirtinamas ministro ar jo įgalioto asmens ir paskelbiamas TAIS iki teisinio reguliavimo vertinimo laikotarpio pabaigos. *Ex post* vertinimo planas paskelbtas TAIS 2025 m. sausio 10 d.⁷, t. y. likus kiek daugiau nei penkiems su puse mėnesio iki teisinio reguliavimo vertinimo pabaigos, taigi laikantis Metodikoje numatyto termino. *Ex post* vertinimo planas taip pat paskelbtas Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos interneto svetainėje, kaip to reikalaujama Metodikos 55 punkte.

---

⁴ [Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2024 m. rugsėjo 2 d. įsakymas Nr. A1-578 „Dėl darbo grupės, atsakingos už Lietuvos Respublikos užimtumo įstatyme nustatytų aukštą pridėtinę vertę kuriančių kvalifikacijų ir kompetencijų įgijimo ir paramos verslui kurti priemonių *ex post* vertinimą, sudarymo“.](#)

⁵ [Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2024 m. lapkričio 8 d. įsakymas Nr. A1-742 „Dėl Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2024 m. rugsėjo 2 d. įsakymo Nr. A1-578 „Dėl darbo grupės, atsakingos už Lietuvos Respublikos užimtumo įstatyme nustatytų aukštą pridėtinę vertę kuriančių kvalifikacijų ir kompetencijų įgijimo ir paramos verslui kurti priemonių *ex post* vertinimą, sudarymo“ pakeitimo“.](#)

⁶ [Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymo „Dėl Lietuvos Respublikos užimtumo įstatyme nustatytų aukštą pridėtinę vertę kuriančių kvalifikacijų ir kompetencijų įgijimo ir paramos verslui kurti priemonių *ex post* vertinimo plano patvirtinimo“ projektas.](#)

⁷ [Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2025 m. sausio 10 d. įsakymas Nr. A1-16 „Dėl Lietuvos Respublikos užimtumo įstatyme nustatytų aukštą pridėtinę vertę kuriančių kvalifikacijų ir kompetencijų įgijimo bei paramos verslui kurti priemonių *ex post* vertinimo plano patvirtinimo“.](#)

1.4. Pagal Metodikos 14.4 papunktį, rekomenduojama *ex post* vertinimui atlikti numatyti ne trumpesnę nei 4 mėnesių laikotarpį, kuris skaičiuojamas po nustatyto teisinio reguliavimo vertinimo laikotarpio pabaigos. Įstatymo peržiūros nuostatoje numatyta *ex post* vertinimą atlikti iki 2025 m. spalio 1 d. Taigi, *ex post* vertinimui atlikti numatyti 3 mėnesiai, t. y. nesilaikyta Metodikos 14.4 papunktyje pateiktos rekomendacijos. Pabrėžtina, kad nesivadovaujant šia rekomendacija atsakingiems asmenims bei darbo grupei gali neužtekti laiko kokybiškai bei išsamiai atlikti *ex post* vertinimą. *Ex post* vertinimo atlikimas yra laikui imlus procesas, todėl nepalikus pakankamai laiko jo atlikimui, gali nukentėti *ex post* vertinimo išsamumas ir kokybė.

1.5. *Ex post* vertinimo plane buvo numatyta ataskaitos projekto parengimą užbaigti iki 2025 m. rugpjūčio 18 d. (9.2 p.) ir viešinimą / derinimą vykdyti iki 2025 m. rugsėjo 29 d. (9.3 p.), tačiau ataskaitos projektas į TAIS buvo pateiktas 2025 m. rugsėjo 3 d., t. y. apie dviem savaitėmis vėliau, nei numatyta *ex post* vertinimo plane. Todėl užbaigti *ex post* vertinimą, t. y. patvirtinti ir paskelbti galutinę *ex post* vertinimo ataskaitą, iki Įstatyme numatytos datos (spalio 1 d.), objektyviai neįmanoma, nes vien pirminiam ataskaitos projekto viešinimui ir derinimui su *ex post* vertinimą koordinuojančia institucija turi būti paliktas ne trumpesnis kaip 20 darbo dienų terminas (Metodikos 48 ir 49 p.), be to, būtina įvertinti laiką galimiems ataskaitos projekto patikslinimams (Metodikos 50 p.) ir, prireikus, pakartotiniam derinimui ne trumpiau kaip 10 darbo dienų (Metodikos 51 p.). Numatant ataskaitos projekto viešinimo ir derinimo laikotarpį, būtina įvertinti visus Metodikos 48-51 punktuose nustatytus procedūrinius žingsnius ir jų terminus bei palikti pakankamą rezervinį laiką galutiniam ataskaitos projekto suderinimui, kad būtų realiai įvykdomos Metodikos nuostatos ir laikomasi nustatytų terminų.

1.6. Ataskaitos projektas paskelbtas TAIS ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos interneto svetainėje, t. y. pagal Metodikos 48 ir 55 punktų reikalavimus.

2. *Dėl duomenų analizės metodų taikymo, teikiamų duomenų patikimumo ir išvadų atitikties duomenų rodmenims*

2.1. Ataskaitos projekte (7 ir 8 p.) ir ataskaitos projekto priede (toliau – priedas) nurodyta, kad atliekant *ex post* vertinimą buvo vykdytos „Priemonių dalyvių apklausos“ ir grupių diskusijos, tačiau trūksta informacijos, kokiu laikotarpiu jos buvo vykdytos⁸, kokios buvo imtys (dalyvių skaičius, atrankos būdas), kokio tipo apklausos naudotos (pvz., internetinė / telefoninė / mišri, uždari / atviri klausimai), kokios buvo apklausų klausimynų tematikos ir pan. Siūlome nurodyta informacija papildyti priedą.

2.2. Vadovaujantis Įstatymo peržiūros nuostata, atliekant *ex post* vertinimą turi būti vertinamas laikotarpis nuo 2022 m. liepos 1 d. iki 2025 m. birželio 30 d., tačiau priede pateikta informacija ir duomenys ne visais atvejais apima visą vertinimo laikotarpį, pvz. priedo 4 lentelėje nepateikti duomenys už 2025 m. I pus., 1.5 papunkčio skiltyje „Informacijos sklaidos kanalai“ pateiktas konsultacijų skaičius iki 2025 m. gegužės 1 d., o temų, kuriomis domėtasi, analizė pateikiama tik už 2024 m.; 1.5 papunkčio skiltyje „Karjeros konsultavimas“ duomenys apie individualias konsultacijas nurodomi už 2022-2024 m.; 8 ir 12 lentelėse nėra duomenų už 2022 m.

---

⁸ Vadovaujantis Metodikos 37 p., duomenys turi būti renkami pasibaigus vertinimo laikotarpiui, todėl svarbu, kad naudoti duomenys apimtų visą laikotarpį vertinimo laikotarpį. Nenurodžius kada buvo vykdytos apklausos ir diskusijos, nėra galimybės identifikuoti, kad naudoti duomenys yra išskirtinai iš vertinimo laikotarpio.

II pus.; 2.2 papunkčio skiltyje „APVK poveikis socialinei aplinkai“ ir 2.3 papunkčio skiltyje „APVK priemonės poveikis regionų plėtrai“ duomenys pateikiami iki 2025 m. birželio 1 d., nors realiai vertinimo laikotarpis baigėsi 2025 m. birželio 30 d.; 2.2 papunkčio skiltyje „PVK poveikis socialinei aplinkai“ duomenys apie konsultacijas pateikti iki 2025 m. gegužės 1 d. ir kt. Duomenys, reikalingi *ex post* vertinimui atlikti, turėtų būti renkami jau pasibaigus *ex post* vertinimo laikotarpiui (Metodikos 37 punktas), kadangi vertinimui reikšmingos aplinkybės galėjo atsirasti ir laikotarpio pabaigoje, o jų neįvertinus nukentėtų *ex post* vertinimo išsamumas, todėl duomenys turi būti parinkti taip, kad atspindėtų pokyčius per visus trejus metus, nes priešingu atveju kai kurių išvadų pagrįstumas būtų silpnas dėl nepakankamos faktinės medžiagos. Siūlome priedą papildyti informacija, statistiniais ir kitais duomenimis, kurie apimtų laikotarpį iki 2025 m. birželio 30 d.

2.3. Vertinant priede išdėstytus *ex post* vertinimo klausimai, į kuriuos atsakoma atliekant *ex post* vertinimą, pastebime nukrypimų nuo Metodikos 2 priede pateikto Galiojančio teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimo klausimyno (toliau – Klausimynas), pvz., klausimai dėl teisinio reguliavimo žinomumo ir faktinio taikymo (2.2 p.), taikymo apimties (2.3 p.), kliūčių taikymui (2.4 p.) ir teisinio reguliavimo pakeitimų įtakos (2.5–2.6 p.), poveikio teisinio reguliavimo sričiai (3.1, 3.2, 3.4 p.), poveikio valstybės finansams (3.3), sąnaudų ir naudos valstybės biudžetui, valstybės institucijoms (4.3, 4.7 p.) nėra aiškiai išskirti kaip atskiri klausimai ir aktualūs aspektai arba lieka neatskleisti, arba atskleisti tik iš dalies kitų klausimų atsakymuose. Nors Klausimyno klausimai yra rekomendaciniai, jų aiškus įtraukimas padeda užtikrinti, kad kriterijai būtų atskleisti visa apimtimi (įskaitant neigiamas pasekmes ir netiesioginį poveikį). Neįtraukus ar neišskyrus minėtų klausimų kyla rizika susiaurinti *ex post* vertinimo išsamumą ir susilpninti išvadų patikimumą. Be to, iš priedo matyti, kad klausimai, susiję su valstybės finansais apskritai nebuvo įtraukti ir poveikis valstybės finansams (biudžetui) liko neaptartas, kas riboja *ex post* vertinimo išsamumą. Siūlome esant galimybei papildyti priedą informacija ir duomenimis, susijusiais su nurodytais klausimais, pvz., papildomai galima būtų aptarti Įstatymo pakeitimų įtaką vertinto teisiniui reguliavimui⁹, pateikti planuotų¹⁰ ir faktinių biudžeto išlaidų palyginimą pagal metus ir priemones ir kt.

2.4. Priedo duomenimis, vertinimas pagal rezultatyvumo (efektyvumo) kriterijų atliktas tik „APVK“ priemonėje dalyvavusiems bedarbiams, o „APVK“ užimtųjų ir kitų tikslinių grupių bei „PVK“ dalyvių rezultatyvumas (efektyvumas) nevertintas dėl duomenų ribotumo. Tai palieka neatsakytų klausimų viso *ex post* vertinimo mastu ir susiaurina *ex post* vertinimo visapusiškumą ir išsamumą. Siūlome priede prie rezultatyvumo (efektyvumo) kriterijaus aiškiai įvardinti priežastis, lėmusias duomenų ribotumą.

2.5. Turimų duomenų apimtyje daromos išvados iš esmės atitinka jų rodmenis.

3. *Dėl ataskaitos projekte teikiamos informacijos*

3.1. Ataskaitos projekto 3 punkte pateikta informacija apie Įtraukios darbo rinkos plėtos programos tvirtinimo metu vertintas alternatyvas nėra tiesiogiai susijusi su vertinamu Įstatyme nustatytu teisiniu reguliavimu ir neatitinka šiame punkte prašomos informacijos pobūdžio ir

⁹ Pastebime, kad vertintos Įstatymo nuostatos vertinimo laikotarpiu buvo keistos 3 kartus.

¹⁰ [Įstatymo aiškinamajame rašte](#) nurodytos konkrečios suplanuotos biudžeto lėšos.

apimties. Siūlome šiame punkte vietoje programinių alternatyvų įrašyti Įstatymo aiškinamajame rašte nurodytus, su „APVK“ ir „PVK“ priemonėmis tiesiogiai susijusius tikslus ir laukiamus rezultatus¹¹, taip pat nurodyti, ar jie buvo patvirtinti atlikus *ex post* vertinimą. Tai bent iš dalies atlieptų šiame punkte prašomą informaciją.

3.2. Ataskaitos projekte 6 punkte pateikta informacija apie tai, kad *ex post* vertinimo rezultatai bus naudojami sprendžiant dėl „APVK“ ir „PVK“ tęstinumo pasibaigus bandomajam laikotarpiui, yra aktuali, tačiau nepakankama šiam punktui: be būsimo panaudojimo, čia turėtų būti nurodytos objektyvios aplinkybės ir priežastys, nulėmusios sprendimą atlikti *ex post* vertinimą dėl šių priemonių. Siūlome 6 punktą atitinkamai papildyti, o informaciją apie būsimą rezultatų panaudojimą palikti tiek, kiek būtina kontekstui.

3.3. Ataskaitos projekto 8 punkte iš esmės pateikiama informacija apie subjektus, dalyvavusius atliekant *ex post* vertinimą. Pažymime, kad *ex post* vertinime dalyvavę subjektai ir subjektai, su kuriais buvo konsultuotasi, yra skirtingos grupės. Informacija apie *ex post* vertinime dalyvavusius subjektus teikiama ataskaitos projekto 5 punkte. Tuo tarpu 8 punkte turėtų būti pateikta informacija apie subjektus, su kuriais buvo konsultuotas, t. y. su kokiomis suinteresuotomis grupėmis, nevyriausybinėmis organizacijomis, socialiniais ekonominiais partneriais, ekspertais ar konsultantais buvo konsultuotasi ir kokį konkretų indėlį jie įnešė (duomenys, vertinimai, išvalgos). Jei konsultacijų nebuvo – tai turi būti aiškiai nurodyta.

4. Atsižvelgiant į šios nuomonės 2.2 – 2.4 papunkčiuose nurodytus *ex post* vertinimo trūkumus, konstatuotina, kad *ex post* vertinimas atliktas nepakankamai visapusiškai, todėl turi būti pašalinti nurodyti *ex post* vertinimo trūkumai, taip pat remiantis kitomis šioje nuomonėje pateiktomis pastabomis, pakoreguota informacija (išskyrus šios nuomonės 1 punkte pateiktas pastabas, kurios susijusias su *ex post* vertinimo proceso organizavimu) ir patikslintas ataskaitos projektas. Patikslintas ataskaitos projektas remiantis Metodikos 51 punktu, turi būti paskelbiamas TAIS ir su Teisingumo ministerija derinamas pakartotinai per ne trumpesnę nei 10 darbo dienų terminą. Jei dėl šioje nuomonėje nurodytų *ex post* vertinimo trūkumų ir pateiktų pastabų turėtumėte klausimų, prašome kreiptis šios nuomonės pabaigoje nurodytais rengėjo kontaktais.

Teisingumo ministrė

Rita Tamašunienė

Asta Baltrušaitytė, mob. tel. +370 671 86471, el. p. asta.baltrusaityte@tm.lt

---

¹¹ [Įstatymo aiškinamajame rašte](#) nurodyta, kad „NKL numatytoje kvalifikacijų ir kompetencijų įgijimo priemonėje (taip pat ir aukštą pridėtinę vertę kuriančių kvalifikacijų ir kompetencijų įgijimas) 2022–2026 m. dalyvaus apie 19,4 tūkst. asmenų, iš jų 10,0 tūkst. baigs programas, suteikiančias skaitmeninių įgūdžių kvalifikaciją ir (arba) kompetencijas“ bei „Planuojama, kad, įgyvendinant NKL numatytą verslumo skatinimo priemonę, 2022-2026 m. bus įsteigta apie 1,8 tūkst. darbo vietų, iš jų 0,9 tūkst. darbo vietų remiant skaitmeninę pertvarką, 0,9 tūkst. darbo vietų remti žaliosios pertvarkos ir žiedinės ekonomikos tikslus. Siekiama, kad 80 proc. įsteigtų darbo vietų bus sėkmingai veikiančios“.